

2019- 02-18

Regeringskansliet
Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Skatteverkets tolkning av förmånsbeskattning av vinster i konstlotterier ett hårt slag för konstföreningar på arbetsplatser

Riksförbundet Sveriges Konstföreningar är den ledande konstbildningsrörelsen i Sverige. En stor folkrörelse som finns i hela landet på såväl små som stora orter och som idag omfattar ca 164 000¹ enskilda medlemmar. Redan 1940 bildades den första arbetsplatskonstföreningen och konstföreningar på arbetsplatser har allt sedan dess varit en grundsten i förbundets verksamhet. Idag är omkring hälften av våra 692 anslutna medlemsföreningar arbetsplatskonstföreningar som tillsammans organiserar närmare 80 000 enskilda medlemmar över hela landet. Att få uppleva konst på sin arbetsplats är unikt för Sverige. Det främjar de anställdas konstintresse och ger en kreativ arbetsmiljö till nytta både för anställda och företag. Vidare stöttar arbetsplatskonstföreningar konstnärer genom sin utställningsverksamhet, inköp till konstlotterier och det ökade konstintresse de genererar.

Över tid har de allmänna konstföreningarnas antal legat fast, ca 340, medan antalet arbetsplatskonstföreningar under de senaste decennierna drastiskt har minskat, från 1 603² 1990 till 359 stycken idag. Det finns många anledningar till detta, bland annat ser vi strukturförändringar inom företagen, ett hårdare arbetsliv, brist på tid hos medlemmarna och sviktande engagemang från företagsledningarna som orsaker. Sveriges Konstföreningar arbetar aktivt för att bromsa denna utveckling.

Skatteverkets tolkningsbeslut om förmånsbeskattning av lotterivinster är därför ett hårt slag för konstföreningsrörelsen. Beslutet gör det i det närmaste omöjligt för företag att i framtiden ekonomiskt stötta arbetsplatskonstföreningar, vilket innebär att många arbetsplatskonstföreningar kommer att lägga ner sin verksamhet. Med konsekvens att konstnärernas inkomstmöjligheter försämras och att en viktig konstscen som även når dem som annars sällan möter konst försvinner.

Tillsammans är konstföreningarna en av konstmarknadens viktigaste aktörer. Endast inköpen av konst till konstlotterier uppgår idag till runt 60 miljoner kronor årligen. Den siffran har varit betydligt högre och vi kan se att den svenska konstmarknaden som ett resultat av det minskande antalet arbetsplatskonstföreningar sedan 1990 förlorat intäkter i storleksordningen 242³ miljoner kronor om året. En summa som kan jämföras med de 90 miljoner kronor som stat, landsting och kommuner, enligt Konstnärsnämnden, idag årligen

---

¹Aktuell statistik är tagen från Sveriges Konstföreningars verksamhetsberättelse för 2017

²Äldre statistik är tagen från Sveriges Konstföreningars verksamhetsberättelse för 1991

³I Sveriges Konstföreningars verksamhetsberättelse för 1991 uppgår konstföreningarnas inköp av konst under 1990 till 190 miljoner kronor vilket i dagens penningvärde motsvarar 302 miljoner kronor.

köper in konst för. För att bild- och formkonstnärer ska kunna försörja sig på sitt konstnärskap måste det finnas arenor dit de bjuds in för att både visa och sälja sin konst och en intresserad publik som vill köpa konstverken. Med sina unika roller som konstförmedlare, utställare, konstbildare, curatorer och gallerister utgör konstföreningarna en viktig del av konstens infrastruktur.

Under 1990-talet fick arbetsgivare möjlighet att stötta sina arbetsplatskonstföreningar på samma sätt som gäller för friskvårdsbidrag till de anställda. Efter det har Skatteverket stegvis skärpt sin tolkning av regelverket trots en dom i Kammarrätten i Stockholm (2200-05, 2202-05, 2203-05) som slår fast att arbetsgivarens stöd till konstföreningar ska ses som en skattefri personalvårdsförmån. Skatteverket kom med ytterligare ett förtydligande 2017-04-06 som innebär att bidrag för inköp av konstverk som sedan lottas ut eller på annat sätt tillfaller anställda är en skatte- och avgiftspliktig förmån.

Med ett räkneexempel vill vi visa vilka konsekvenserna av detta blir för den som vinner ett konstverk.

En arbetsplatskonstförening köper in ett konstverk för 20 000 kronor. Halva summan, 10 000 kronor, betalas med medel som konstföreningen fått i bidrag från arbetsgivaren. På detta belopp ska både arbetsgivaravgift på 31,42% och skatt på hälften av inköpspriset, betalas. Det innebär en arbetsgivaravgift på 3 142 kronor (10 000 x 31,42) plus skatt (vi har räknat med en låg skattesats 31 %, för många blir det betydligt mer) på 3 100 kronor. Total summa att betala i skatt för lotterivinsten blir därmed 6 242 kronor.

Priset att betala för ett konstverk man inte själv valt blir högt. Då det dessutom rör sig om samtida konst når andrahandsvärdet för konstverket sällan ens upp till den summa man åläggs att betala i skatt.

Under senare tid har flera representanter för arbetsplatskonstföreningar kontaktat förbundet och meddelat att det senaste förtydligandet av regelverket för förmånsbeskattning av lotterivinster innebär att deras föreningar kommer att läggas ner. Många företag har, som en konsekvens av den skärpta tolkningen av reglerna, dragit in sitt bidrag till företagets konstförening vilket lett till att arbetsplatskonstföreningen upphört.

Sveriges Konstföreningar utgår ifrån att statens intentioner med förmånsbeskattningen varken varit att omöjliggöra för arbetsplatskonstföreningar att verka eller att försvåra situationen för landets konstnärer.

Den konstnärspolitiska utredningen framhåller i sitt betänkande Konstnär oavsett villkor? (SOU 2017:23) konstbildningens viktiga roll inte bara för konstnärernas försörjning utan även för den professionella konstens framtida legitimitet. Utredningen konstaterar att den ideella konstbildningen är en viktig del av konstnärspolitiken och föreslår resursförstärkningar för att den ska kunna utvecklas. Med Skatteverkets tolkning av regelverket för förmånsbeskattning av arbetsplatskonstföreningar undergrävs allvarligt dessa strävanden då det försvårar och i många fall omöjliggör för dessa föreningar att verka. Dessutom kommer kravet på förmånsbeskattning sammantaget inte att leda till ökade utan till minskade intäkter för staten.

Dels för att den tänkta förmånsbeskattningen uteblir när föreningarna försvinner, dels för att konstnärer verksamma i Sverige på det här sättet förlorar ytterligare en stor del av de inkomster de idag betalar både moms och skatt på.

Vi ser att en unik konstscen som står för mötet mellan konsten, publiken och konstnärerna i hela Sverige hotas av reglerna för förmånsbeskattning av lotterivinster. Konsekvenserna av tolkningen av regelverket har redan drabbat konstbildningsrörelsen hårt.

Sveriges Konstföreningar yrkar därför att

- medlemmarna i landets arbetsplatskonstföreningar helt undantas från förmånsbeskattning av vinster i lotterier i konstföreningens regi
- ett förtydligande av 11§ inkomstskattelagen (1999:1229) görs för att uppnå detta undantag från förmånsbeskattning

Sveriges Konstföreningar vill peka på sambandet med de förslag som den Konstnärspolitiska utredningen lägger fram för att förbättra konstnärernas möjligheter att försörja sig på sin konst. Förbundet ser därför positivt på om frågan om förmånsbeskattning av bidrag för inköp av konst uppmärksammas i beredningen av utredningen.

Denna skrivelse är antagen av styrelsen för Sveriges Konstföreningar.

På uppdrag

Greta Burman
Verksamhetschef Sveriges Konstföreningar

Kopia:
Kulturdepartementet
Kulturrådet
Konstnärsnämnden
Konstnärernas Riksorganisation
Konstfrämjandet
Skatteverket
Tillväxtverket
Kultur & Näringsliv
Galleriförbundet